

Kader voor beleid 2024-2032 – Reacties tot 11 maart

Inhoud

1. Werkgroep Kunst.....	2
2. Contactgroep/Pastoraat.....	5
3. Team Vieringen	9
4. Werkgroep Kinderen en Jongeren.....	11
5. Participatengroepen.....	13
5.1. Rap100.....	13
5.2. Part en Deel.....	15
5.3. Leiden 2	16
5.4. Leiden-Oegstgeest.....	16
5.5. De Witte Vlek.....	17
5.6. Rond 66+.....	18
5.7. Nieuwe start.....	19
5.8. Levenskunst / levensvragen	20
5.9. Gespreksgroep 65.....	21
6. Reacties van leden.....	22
6.1. Hans Furnee.....	22
6.2. Maria Draaijers.....	23

1. Werkgroep Kunst

Kunstcommissie Ekklesia Leiden

Aanvulling Wim cursief

*‘Het leven kan slechts achterwaarts begrepen worden,
maar het moet voorwaarts worden geleefd.*

(Uit het dagboek van Soren Kierkegaard)

De uitspraak van Kierkegaard is de vinden als motto in ‘VIJFTIG JAAR LEIDSE STUDENTEN EKKLESIA LEIDEN. 50 jaar oecumenische gemeenschap van studenten en participanten. 1970 – 2020’.

Ruim 50 jaar later zijn wij een kleine gemeenschap van overwegend oudere participanten. Met het proces van het Leids Concilie hebben wij de uitdagingen van onze wortels, de ontwikkeling die we hebben doorgemaakt en de verantwoordelijkheid van onze geloofsopdracht opgepakt. De uitkomsten van de eerste bijeenkomsten zijn samengevat in ‘Kader voor beleid Ekklesia Leiden 2024-2032 – voorstel bestuur aan de leden’ en ‘Dilemma’s & Adviezen compleet december 2023’. Uitkomsten van een boeiende verkenning.

De Kunstcommissie heeft zich bezonnen over de uitspraak van Kierkegaard *‘leven moet voorwaarts worden geleefd’*. In de uitkomsten van de eerste twee Conciliebijeenkomsten ontbreekt een gemeenschappelijk geformuleerde visie: welke inspiratie voedt ons, wat is onze missie en welke verantwoordelijkheden vloeien hieruit voort in de context van een geseclariseerde wereld met grote zorgen over het leven van mensen en van onze planeet? Het proces van het Leids Concilie start met het herbronnen en actualiseren van onze inspiratie, daaruit volgen beleidskeuzes. In het proces is naar ons idee nog te weinig aandacht geweest voor het doordenken van onze inspiratie.

Elke zondag horen wij verhalen uit de Schriften van een volk onderweg met een boodschap, zingen wij liederen over een stem die ons roept, over mensen die in bekenden veranderd zijn. Wij noemen de naam van God zo verbonden met de evangelische utopie van gerechtigheid en liefde, met de droom van een bevrijding tot steeds betere humaniteit. Ziehier de kern van onze missie: onvoorwaardelijke gaan voor een solidaire menselijke samenleving en respectvol rentmeesterschap over de aarde aan ons toevertrouwd. Onze zending is zorgen voor caritatieve en politieke diaconie: wij willen ons verbinden met de mensen die in hun veiligheid, in hun menselijke waardigheid en gerechtigheid worden gekwetst en bedreigd. Je zou kunnen spreken van een oecumene van de lijdende mensheid. Wij willen met andere woorden een inclusieve gemeenschap zijn.

Wij bevinden ons in een proces van vernieuwing en zelfcorrectie zo herbronnen wij onze diepe wortels van een solidaire innovatieve gemeenschap op weg naar een nieuw Jeruzalem.

Wat is de vertaalslag van onze inspiratie naar de wereld van nu en wat betekent dat voor onze gemeenschap?

Consequenties van onze inspiratie voor het beleid

- Wij zijn het verhaal van God in deze wereld dat vraagt om contemplatie en actie. Twee gelijkwaardige aspecten van onze gemeenschap onderweg met een boodschap.
- Een inclusieve gemeenschap staat midden in de wereld. Dat impliceert dat we als kleine gemeenschap intensief samenwerking aan moeten gaan met andere kerken, met andere gemeenschappen, met maatschappelijke organisaties. Uitgangspunten 7 Samenwerking op korte termijn en 8 Samenwerking langere termijn; lonkend perspectief. Hier sluit Dilemma 13 op aan: instelling van het team Team Kerk en Wereld, naast het Team Vieringen.
- Doelgroepenbeleid. We zullen keuzen moeten maken. Laten we ons voorlopig richten op kinderen en jongeren in de Ekklesia (Uitgangspunt nr. 5, Dilemma 1) en op jongeren en studenten en het studentenpastoraat. Op basis van gesprekken met jongeren en het studentenpastoraat worden vragen gesteld aan onze gemeenschap en dat zal consequenties hebben voor het beleid en inzet van personen en middelen.

Wat zijn de consequenties voor de organisatie van onze gemeenschap?

Organogram Ekklesia Leiden

Er zijn twee gelijkwaardige commissies c.q. Teams die het beleid maken t.w.

Team Vieringen en Team Kerk en Wereld. Beide teams zijn vertegenwoordigd in het bestuur en zijn samen met het bestuur verantwoordelijk voor het ontwikkelen en implementeren van beleid.

De Kunstcommissie kan zich voorstellen dat deze beleidsontwikkeling gevolgen heeft voor de inzet van de middelen. Er zullen andere prioriteiten gesteld worden.

Reactie op scenario's

Scenario 1

Wij hebben ons voor 4 jaar gecommitteerd aan onze pastor, onze eerste prioriteit. *Wel is het goed om naar taakinfilling en samenwerkingsmodellen te kijken. (denk aan Raad van Kerken, Bakkerij, Levensbeschouwelijk platform, studenten pastoraat, onderwijsprogramma's)*

Scenario 2

Met de komst van een volwaardig Team Kerk en Wereld, is het denkbaar dat er gesneden gaat worden in de gelden voor de vieringen. Samenwerking hoort bij ons als gemeente onderweg. Dit impliceert mogelijk het loslaten van de HK en evt. minder vieringen, tot bijvoorbeeld 2 vieringen per maand. *De balans tussen kostenbesparing en vermeerdering van inkomsten moet verder onderzocht worden! (dubbellidmaatschappen, andere bronnen van inkomsten zoals subsidies, fondsen, gezamenlijke projecten)*

Scenario 3 en 4

In 2028 worden ontwikkelingen vanaf 2024 geëvalueerd: hebben we ons in de richting van onze inspiratie en missie ontwikkeld? En hebben we toezeggingen voor het aanstellen van een nieuwe participantenpastor?

Reactie op Uitgangspunten komende 4 tot 8 jaar

Prioriteiten 1 en 2 Prioriteiten en Pastor

Pastor gaat voor muziek en gebouw.

Prioriteit 3 Hooglandse Kerk

De komst van het Team Kerk en Wereld zal naar verwachting gevolgen hebben voor de investering in de ruimte om te vieren. HK geeft geen prioriteit. *Nadenken over diensten samen met anderen.*

Prioriteit 4 Liturgie

De komst van het Team Kerk en Wereld kan gevolgen hebben voor de vieringen.

Prioriteiten 5, 7 en 8 Kinderen en Jongeren; Samenwerking korte en langere termijn

Liggen in elkaars verlengde. Wij willen een inclusieve gemeenschap zijn en dan is de blik naar buiten gericht. Wij zoeken samenwerking en willen leren van andere gemeenschappen en organisaties. Contacten zijn gelegd met het Studentenpastoraat met het HBO en het MBO.

Prioriteit 6 Cohesie

Belangrijk voor gemeenschapsvorming.

Prioriteit 9 RAP100

Wordt meegenomen in het beleid van het Team Kerk en Wereld.

Bijdrage Kunstcommissie

Onze Kunstcommissie is op meerdere vlakken actief in de stad: op kunstzinnig gebied op maatschappelijk gebied. Denk bijvoorbeeld aan de aandacht besteden voor slavernij (Keti

Koti) en discriminatie, het project Ontketenen. Wij willen onze contacten en netwerken inzetten, denk aan Studentenpastoraat, HBO en MBO.

Er is intensieve samenwerking met kinderen en jongeren, de taalgroep, de Bakkerij, Songs of Freedom, Amnesty en Ex Reb, Grootouders voor het klimaat

Een projectmatige en doelgroep gerichte aanpak helpt ons bij het profileren.

2. Contactgroep/Pastoraat

A) Het bestuur heeft in **het concept-kader voor beleid** opgenomen:
"Cohesie versterken en zorg voor elkaar"

Wij willen de ontmoetingen tussen leden uit verschillende groepen in de Ekklesia stimuleren. Wij vragen de contactgroep met een plan hiervoor te komen. Daarnaast is uit het Concilie duidelijk geworden dat vele leden bereid zijn voor elkaar te zorgen, maar weinigen hulp durven te vragen. Aanvullend zouden wij de contactgroep willen vragen een rol te willen spelen in "zorgbemiddeling". Welke leden willen zorg verlenen en welke zouden dat willen ontvangen? Ook de participantengroepen zouden hierin een rol kunnen spelen. Dit zou aanvullend kunnen zijn op de pastorale taak van de aangestelde pastor.

Reactie Contactgroep:

Alle lopende activiteiten (zie bijlage: het overzicht in onze oorspronkelijke bijdrage voor het Leids concilie) worden voortgezet met de volgende aanvullingen:

- Wij gaan meer aandacht geven aan nabestaanden van overleden leden van onze gemeenschap (partners, kinderen); de concrete uitwerking hiervan is vastgelegd in het Draaiboek uitvaarten – overlijden.
- Een groeiend aantal leden van onze gemeenschap kan de wekelijkse diensten niet meer bijwonen en/of minder deelnemen aan andere activiteiten. Om de onderlinge cohesie binnen de Ekklesia te behouden, is enkele jaren geleden de Bezoekersgroep in het leven geroepen. Met leden van onze gemeenschap, die daaraan behoefte hebben en daar prijs op stellen, wordt contact gelegd. Dit contact wordt veelal erg gewaardeerd. Vanzelfsprekend blijven de gesprekken vertrouwelijk. Inhoud en persoonlijke gegevens worden buiten de Bezoekersgroep niet gedeeld.
- Wij hebben de indruk, dat binnen onze gemeenschap meer behoefte bestaat aan een dergelijke vorm van contact, maar dat de mogelijkheden nog onvoldoende bekend zijn. Ook lijkt het soms lastig om aandacht en ondersteuning te vragen. Wij willen die mogelijke drempel verlagen. Daar hebben we ieders

- hulp hard bij nodig.
- Via de Nieuwsbrief en Actie en Informatie vragen wij aan iedereen in de Ekklesia signalen aan ons door te geven als voor iemand wat extra aandacht en contact welkom kan zijn. Dan kunnen wij contact met diegene zoeken en polsen wat de mogelijke behoefte is en hoe wij daarop kunnen inspelen.
 - Ook participantengroepen spelen daarbij een rol. In de meeste groepen bestaat immers een grote cohesie. Deelnemers kennen elkaar goed (soms al vele jaren) en kunnen binnen hun groep signalen herkennen. Voor zover zij als groep daarop niet al zelf actie (kunnen) ondernemen, hebben wij gevraagd informatie en signalen aan ons door te geven.

Dit alles kan bijdragen aan versterking van de onderlinge cohesie en zorg voor elkaar binnen de Ekklesia.

B) Bij de **oplossing voor dilemma's** is in het concilie verslag het volgende opgenomen:

Het pastoraat (bezoekers- en contactgroep) zoeken naar de juiste balans tussen 'nabijheid' (iedereen moet gezien en gesproken kunnen worden) en 'distantie'. Er is echter geen zicht op wie welke soort contact verkiest, waardoor er een disbalans bestaat tussen vraag en aanbod. We geven gemakkelijker dan we ontvangen en we willen geven en ontvangen maar het 'sociaal breiwerk' is onvoldoende fijnmazig.

Administratie op orde brengen en koppelen aan financiële administratie. (Jaarlijks) contact zoeken zoals in het voorstel. En 'bel me niet'-register maken.

Reactie Contactgroep:

Wij onderschrijven van harte de noodzaak tot het actualiseren van het ledenbestand. Vanwege de privacywet (Algemene verordening gegevensbescherming-AVG) zijn wij beperkt in de mogelijkheden om daar als Contactgroep zelf actie op te ondernemen.

Wij bieden het bestuur en het secretariaat aan om waar mogelijk ondersteuning te bieden bij het actualiseren. Einddoel is dat alle relevante gegevens (uiteeraard via het secretariaat) toegankelijk worden.

Bijlage: Eerste reactie bezoekers/contactgroep tbv 2^e conciliedag op 10 december 2023

Gezamenlijke reactie van Bezoekersgroep en Werkgroep Contact. November 2023

Pastoraat Algemeen

De Bezoekersgroep en de Werkgroep Contact hebben gezamenlijk deze reactie opgesteld. Het werkveld van beide groepen is immers nauw verwant.

Het huidige pastoraat omvat de volgende activiteiten:

- Contacten met leden die (tijdelijk) de diensten niet kunnen bijwonen.
- Huisbezoek, belcontact of samen activiteit doen.
- Versturen van kaarten bij feestdagen, ziekte of anderszins.
- Ontbijten in Rap 100 voorafgaand aan de viering.
- Vervoersaanbod naar de diensten.
- “Flits” contact bij het uitdelen van de liturgieën.
- Het onderlinge pastoraat via de diverse participantengroepen.
- Wekelijks open office participantenpastor.
- Stiltewandelingen.

1. welke uitkomsten van 1 oktober trekken jullie aandacht en welke hebben impact op het werk van jullie groep?

In het Waardenspel bereikte “Omzien naar elkaar” (= Pastoraat) de score 37, de tweede plaats.

Dus ook belangrijk in de toekomst van EL. Dat betekent dat wat ons betreft in ieder geval de huidige activiteiten moeten worden geborgd.

Vragen aan het Concilie:
1) Is het huidige aanbod voldoende?
2) welke prioriteit geeft het Concilie aan de verschillende onderdelen?
3) welke onderdelen kunnen eventueel vervallen?

2. zijn er in jullie huidige pakket van werkzaamheden en activiteiten ook activiteiten waar jullie, gebaseerd op de uitkomsten van 1 oktober, wellicht mee zouden willen stoppen?

Neen.

Het aanbod van activiteiten zal gezien de leeftijdsopbouw van de gemeenschap eerder toe- dan afnemen. Wel is het goed om samen na te denken hoe we slim gebruik kunnen maken van bestaande contacten/ netwerken om de wensen en behoeften van leden op te merken, zodat omzien naar elkaar ook werkelijk handen en voeten kan (blijven) krijgen.

In de toekomst moeten we wel bedenken hoe we slim met menskracht kunnen omgaan. Met een

korte activiteit kunnen soms veel mensen bereikt worden (zoals het persoonlijk rondbrengen van het Pinksterpresentje in Coronatijd). Veel mensen zijn bereid mee te werken aan een korte actie.

3. zijn er, kijkend naar jullie taak en opdracht in het licht van de uitkomsten van 1 oktober, nieuwe richtingen die jullie zouden willen verkennen en wellicht daarna inslaan?

Op dit moment zijn de participantengroepen een bron van samenhang binnen onze gemeenschap. Hoe kunnen we dit nog beter benutten.

We hebben daarvoor enkele suggesties:

- het versterken van het onderlinge verband tussen de verschillende participantengroepen om trends in de Ekklesia op te merken en onderling uit te wisselen wat in de diverse groepen leeft.
- Verkennen of er behoefte is aan een nieuwe participantengroep voor leden, die nu nog niet aangesloten zijn bij een bestaande groep.

Andere suggesties zijn:

- We zouden ook nog kunnen denken aan taartpuntbijeenkomsten op postcode, bij mensen thuis. Maximaal 15 mensen per bijeenkomst. Rond een sappig thema, met een groot deel van de tijd gereserveerd voor onderling contact (koffiekletsen) Zo eens per 2 jaar?
- Nadenken over hoe het koffiedrinken na de dienst meer uitnodigend kan worden (zoals nabespreking overweging).
- Belangrijk vinden we dat de ledenadministratie op orde wordt gehouden door een regelmatige check van alle contactgegevens. Het secretariaat zou daarin ondersteund kunnen worden, waarbij we (middels een belronde) ook iets meer zicht krijgen op de betrokkenheid en wensen van de leden. De bezoekers- en contactgroep en/of andere vrijwilligers kunnen helpen.
- het opzetten/uitbouwen van digitale contacten en diensten, zoals zoombijeenkomsten en een (wijk gebonden) telefooncirkel.

Vragen aan het Concilie:
1) zijn er nog andere suggesties?
2) welke prioriteit geeft het Concilie aan de uitwerking van de verschillende suggesties?

4. welke dilemma's binnen jullie werkgebied doemen op nu jullie kennis hebben genomen van de uitkomsten van het breed beraad van 1 oktober? Wij verheugen ons erop te horen dat wat voor jullie al duidelijk is. Maar weet dat we ook graag deelgenoot worden van de dilemma's die spelen in jullie werkgebied. Juist die laatste vormen belangrijke input voor het verdere concilieproces.

- Het grootste dilemma:
Er is van beide kanten soms terughoudendheid bij het zoeken en/of leggen van contact om de indruk van afhankelijkheid te vermijden. De “gemiddelde Ekklesiaan” heeft een grote vrijheidsbehoefte.
Wij zoeken nog naar een goede balans tussen nabijheid en distantie/vraag en aanbod. Mensen willen liever geven dan ontvangen.
- Een duidelijker presentatie van/toegang tot het aanbod is daarbij zeker helpend.
- Bij alles wat we willen verkennen staat voorop dat we graag willen dat “iedereen wordt gezien”.
- De personele bezetting voor de verschillende taken is nog geen punt van zorg. Wel moeten we alert blijven op de belastbaarheid/draagkracht van onze leden.
- Eén dilemma is nu al opgelost: De Bezoekersgroep en de Werkgroep Contact hebben afgesproken om zichzelf op te heffen en vanaf 2024 samen verder te gaan in een nieuwe Werkgroep.

3. Team Vieringen

Reacties team Vieringen op de vragen m.b.t. toekomstig beleid Vieringen Ekklesia Leiden

RAP 100 d.d. 12 februari 2024. Aanwezig: Paulien, Myranda, Rinske, Owe, Henk, Hans.
Bericht van verhindering van Maria, Cor, Ellen, Rob en Japke.

We sturen vanuit deze bijeenkomst een kaart aan Pieter, die in het ziekenhuis ligt.

1. Onze conclusies n.a.v. de brede (concilie)beraden:

Vieringen vormen de kern van onze gemeenschap. Bezoekers komen voor de inhoud, de muziek, de tafelviering, de ruimte, de taligheid, maar zeker ook om elkaar te ontmoeten. De opkomst is behoorlijk constant (gemiddeld 100 aanwezigen inclusief schola per viering, en 20-50 online).

Vanuit verschillende groepen wordt er aangedrongen op (meer) maatschappelijk engagement in de vieringen. Ook geven verschillende leden aan graag bij de voorbereiding van de vieringen betrokken te willen worden. Er bestaat mogelijk onvoldoende zicht op de vele betrokkenen en verantwoordelijken bij/voor een viering. Het vele (voor)werk blijft grotendeels onzichtbaar. Mogelijk daardoor wordt TV door enkelen ervaren als een enigszins besloten gezelschap, bepalend voor de inhoud en de gang van zaken in en rond de vieringen.

2. Wat kunnen/willen wij in de toekomst (anders) doen?

Voorgesteld wordt om mogelijke thema's eerder/tijdig voor te leggen aan bestaande groepen zoals muziekgroep/diaconie/jongeren/studenten/ kunstcommissie/participantengroepen. We kunnen genoemde groepen ook aanschrijven met het verzoek thema's voor te stellen. Is het een idee om wat

meer inzicht te geven in “the making of” van de vieringen om meer begrip te krijgen voor de vaak al lang van te voren vastgestelde thematiek/ coördinatie/aangezochte voorgangers?

Daarmee kunnen we ook verklaren waarom er wat weinig flexibiliteit zit in het aanpassen van (het thema van) een viering op de korte termijn.

We stellen voor in ieder geval jaarlijks een klankbordbijeenkomst Vieringen te organiseren. Het idee dat Marga kreeg van Ad van Nieuwpoort om voorafgaand aan een viering door de voorganger een online ‘spreekuur’ te houden waarin geïnteresseerden kunnen reflecteren op zijn voorgenomen overweging/het thema, wordt besproken. Owe zou daarmee wel willen experimenteren. Wel dienen we steeds meer rekening te houden met de grote hoeveelheid voorbereidingstijd die een viering/overweging de voorgangers kost (zeker in relatie tot de beschikbare vergoeding!).

We vinden dat er nu voldoende innovatie op muzikaal gebied plaatsvindt.

We zijn van mening dat er in de vieringen naar ons idee nu voldoende evenwicht bestaat tussen engagement, verdieping en contemplatie. Over de vraag naar meer aandacht voor diaconale projecten gaan we overleggen met de stuurgroep Diaconie. In ieder geval zouden we tijdens ‘acties’ van de Diaconie, in overwegingen, muziek, gasten e.d. daaraan meer aandacht kunnen geven, naast de koppeling van collectes aan diaconale projecten, zoals nu gebruikelijk. Daarbij denken we dat het verstandig zou zijn als de stuurgroep Diaconie inhoudelijk meer aandacht zou geven aan de oorsprong van sommige projecten (die vaak al jaren aangehouden worden, en grotendeels ook afhankelijk lijken van persoonlijke contacten).

We stellen vast dat er ‘historisch’ een hoge kwaliteitsnorm op de vieringen rust, waarvan het de vraag is of deze op de middellange termijn te handhaven valt. Prachtig kerkgebouw, meerdere muzikanten, ieder week een koor, woord- en tafeldienst, actie & informatie, afwisselende en in de regel hoog gekwalificeerde voorgangers, enzovoort! Vraag is of de gemiddelde bezoeker zich hiervan voldoende bewust is? Zijn we al met al niet een beetje verwend? Maar de kwaliteit van de vieringen is tegelijkertijd ook onze kracht! Feit is dat er vrijwel altijd wel enige feedback op de vieringen/voorganger komt. Bij ons heeft iedereen een mening! Het hoort erbij! (en zoals Henk opmerkte: als bepaalde voorgangers wat theatraal gebaren kun je altijd toch even je ogen dichtdoen.....!)

3. Wat hebben we (daarvoor) nodig?

We willen in overleg met het bestuur graag onze opdracht aan TV onder de loep nemen. Daarbij besteden we graag ook aandacht aan ons mandaat en het opvullen van vacatures in TV, op voordracht van het bestuur vast te stellen door de ALV. Omdat de techniek van de streaming (t.b.v. thuisvierders) steeds belangrijker wordt is regelmatige afstemming met Werkgroep Diensten en de streamers ons inziens van belang (voorbeeld: op een bepaald moment is een microfoon nodig op een afwijkende plaats). Mogelijk moeten we daarbij ook aandacht besteden aan onze presentatie vanaf het kistje! (instructie voor de sprekers!) Tenslotte zouden we meer aandacht van en voor het studentenpastoraat (Rob c.s.) willen bevorderen.

4. Scenario’s

Na een korte discussie kwamen we uit op een combinatie van de scenario’s 1 en 3. We menen dat de keuzes t.b.v. de ALV scherper en duidelijker geformuleerd moeten worden en we constateren dat een lonkend toekomstperspectief (voor en van wie is onze erfenis, zowel materieel als immaterieel?)

nu bijna helemaal ontbreekt. De nadruk ligt sterk op het financiële aspect, terwijl onzes inziens de te verwachten verminderde menskracht/bestuurskracht een minstens zo urgent vraagstuk is. Dat geldt in ieder geval voor TV, waarin tijdens de drie besprekingen op/rond het concilie de volhoudbaarheid van onze huidige aanpak ter discussie staat, zeker op de middellange termijn.

29/02/2024 - Team Vieringen

4. Werkgroep Kinderen en Jongeren

Bij de uitwerking van het kaderbeleid hebben wij ons gefocust op het thema Kinderen en Jongeren, dat uiteraard overlapt met andere aspecten zoals Samenwerking, Liturgie en Cohesie versterken.

De belangrijkste conclusie die wij m.b.t. ons beleidsterrein uit de concilie-bijeenkomsten trekken is dat er de wens geuit werd om kinderen en jongeren meer bij de diensten en activiteiten van de Ekklesia te betrekken en dit beleidsmatig sterker te verankeren. Het is voor ons werk echter nodig om goed in beeld te krijgen of er een bestendig draagvlak voor is.

We vinden het dus belangrijk dat onze gemeenschap over de volgende vragen reflecteert:

- Wil de Ekklesia zich engageren aan het werken aan en investeren in een nieuwe generatie van ouders en kinderen?
- Als dat het geval is, hoe kunnen we met z'n allen eraan werken dat jonge ouders en kinderen zich in de gemeenschap nog meer verwelkomd voelen?
- Hoe kunnen we de verbinding tussen kinderen/jongeren en de volwassenen in de gemeenschap versterken?
- Hoe kunnen we nieuwe aanwas stimuleren onder kinderen/jongeren? Gaat de Ekklesia dat voor zichzelf doen, of wordt dat iets in samenwerking met andere Kerken en genootschappen?

Deze vragen, waarop wij in het volgende proberen vanuit onze groep gedeeltelijk antwoorden te geven, staan in verband met keuzes die gemaakt moeten worden wat betreft...

- de doelgroep: met het doel van de Ekklesia een inclusievere gemeenschap te maken, waar zich ook kinderen en jongeren nog meer verwelkomd voelen, stellen we voor om ons voorlopig te richten op deze doelgroep in de Ekklesia en op studenten/het studentenpastoraat.

- de liturgie van de dienst (uitgangspunt 4): wij vinden het voorstel in het kaderstuk om kinderen en jongeren af en toe een podium in de volwassenen dienst te geven door ze bijvoorbeeld op talenten bij de diensten te betrekken heel belangrijk. De kern is voor ons namelijk dat de kerkdiensten inclusief zijn voor kinderen en jongeren. Dat ze zich welkom voelen en dat ze ook echt gezien en gehoord worden in de kerk, dat ze voelen dat de kerk er ook voor hen is.

Het echt welkom laten voelen en gezien en betrokken te worden moet iets zijn dat de hele gemeente uitdraagt en uitstraalt en actie op onderneemt door jongeren en kinderen te betrekken en te vragen op talent. Ook lijkt het ons goed om de diensten af en toe iets minder academisch te maken om deze doelgroep aan te spreken.

Wat betreft de muziek, als een deel van de liturgie, is het een heel goed voorstel om in de diensten meer liederen gericht op kinderen te integreren. Omdat muziek zo belangrijk is voor de geloofsbeleving (zie de enorme prioriteit die het heeft voor de volwassen participanten) is het ook belangrijk om muziek een vaste plek te geven binnen de eigen bijeenkomsten van de kinderen/jongeren.

Als wij als ouders van kinderen en jongeren wensen dat ze vaker worden betrokken bij vieringen en andere activiteiten en dat het liedrepertoire in de kerk meer afgestemd is op de jonge bezoekers, is het goed als wij ouders zelf ook regelmatig het gesprek met Team Vieringen zoeken om het over zulke mogelijkheden te hebben en, in overleg met onze kinderen en jongeren, proactief voorstellen maken.

- groepsbinding binnen de groep kinderen en jongeren versterken: Het succes van de kinder-/jongerengroepen hangt af van de mate waarin de kinderen elkaar kennen en op elkaar betrokken zijn. Om ervoor te zorgen dat de kinderen elkaar beter leren kennen, hebben de ouders van kinderen in de Ekklesia onlangs voor kernmomenten van ontmoeting gekozen: de 2e en 4e zondag. Daardoor hopen we de animo voor de kindernevendienst te verhogen.

- rol en budget, maatschappelijke betrokkenheid: Het succes van de kinder-/jongerengroepen wordt ook bepaald door de mate waarin kinderen/jongeren een rol krijgen. Geef ze af en toe een podium in de volwassenen dienst (zie boven) en geef de jongeren een budget om maatschappelijk actief te worden. Omdat de Ekklesia een gemeenschap is die bij maatschappelijk relevante thema's betrokken is, is het belangrijk om ook de jongeren ertoe uit te nodigen iets maatschappelijk relevant te doen, projecten op te zetten. Voor de jongerengroep is projectmatig werken namelijk belangrijk. Dat mensen (ouders) zich voor korte en overzichtelijke projecten kunnen inzetten en zich daaraan kunnen committeren.

Dit past bij onze intentie om de kinderen en jongeren een soort 'spiritueel burgerschap' laten ontwikkelen: kennismaken met verhalen uit andere religieuze tradities, het leren nadenken over hoe te handelen in deze wereld (hoe verhoud ik me tot de ander, hoe verhoud ik me tot de schepping / natuur & milieu?).

Dit kan bijvoorbeeld worden gedaan door, als aanvulling naast huidige bijeenkomsten, een projectmatige samenwerking met andere geloofsgemeenschappen (meer hierover zie beneden) en door contact op te zoeken of projecten te ontwikkelen met levensbeschouwelijk en maatschappelijk relevante organisaties zoals artsen zonder grenzen, Wilde Ganzen, Amnesty International, pastoraat kinderziekenhuis.

- Cohesie versterken tussen generaties en zorg voor elkaar (uitgangspunt 6): Onderdeel van het verwelkomen van kinderen en jeugd in de gemeenschap is het kennen van de kinderen en jongeren van de kerk, weten wie ze zijn en wat ze belangrijk vinden en het vragen en betrekken van kinderen en jongeren op hun talenten bij diensten.

Het lijkt ons belangrijk om Kinderen/jongeren en ouderen binnen de gemeenschap meer op elkaar te betrekken. Er is veel spiritueel kapitaal onder de oudere participanten aanwezig. Het is belangrijk om een vorm te vinden waarin deze spirituele rijkdom doorgegeven kan worden aan de kinderen en jongeren. Bijvoorbeeld ouderen aan jongeren / kinderen over de rol die geloof in hun leven speelt en

heeft gespeeld, te laten vertellen. Wat waren momenten waarop ze het geloof nodig hadden, waarop het lastig was en waarop het hervonden hernieuwd of standvastig bleek. Deze verhalen kunnen bijdrage aan het ontwikkelen van 'spiritueel burgerschap'.

Andersom wil het team leiders kindernevendienst, in samenwerking met de kunstcommissie, af en toe kleine projecten bedenken, die met het aspect omzien naar elkaar te maken hebben, door bijvoorbeeld activiteiten te doen voor zieken of ouderen binnen onze gemeenschap.

- Continuïteit en representatie: Het is ook belangrijk dat er continuïteit is binnen de groepen kinderen en jongeren en vertegenwoordiging van kinderen en jongeren in het bestuur en in andere groepen. Dat hoeft niet door de (drukbezette) ouders zelf te worden gedaan. Misschien zijn er ook andere Ekklesialeden te vinden met meer tijd en met hart voor kinderen en jongeren die hier een rol kunnen/willen spelen.

- Samenwerking (op korte termijn en langere termijn, uitgangspunten 7 en 8):

Scenario 1 is voor ons het meest wenselijk, met een gedeeltelijk gewijzigd beleid. De grote en structurele parameters blijven weliswaar ongewijzigd, maar er moet extra inspanning plaatsvinden op het gebied van financiën, aandacht voor kinder- en jeugdwerk, samenwerking en bezinning op vorm en inhoud van de vieringen, anticiperend op en een eventuele samenwerking/fusie met andere Leidse kerken op langere termijn (scenario 4).

Met het oog op een mogelijk versterkte samenwerking met andere Leidse kerken in de toekomst, lijkt het ons goed om ook nu soms samenwerking met kinderen en jongeren uit andere geloofsgemeenschappen/bovenwijks te zoeken. Een voorbeeld hiervan is het musicalproject een aantal jaren geleden waar Ekklesiakinderen enthousiast aan mee hebben gedaan. Maar ook het PGL-brede jongerenwerk waar wij misschien (soms) in kunnen participeren.

5. Participantengroepen

5.1.Rap100

De basisvisie of missie wordt gemist, de vraag wat we willen en hoe we willen zijn als geloofsgemeenschap is in dit beleidsstuk te veel op de financiën gericht.

Uitgangspunten komende 4 tot 8 jaar:

1) Prioriteiten

De prioriteit ligt naast de financiële keuzes in het investeren, scholing, van de leden zodat we over 4 jaar eventueel zonder pastor kunnen. In deze sollicitatieronde kwam weinig reactie.

2) Pastor

Het zou mooi zijn als we ons nu al gaan bezinnen of we als gemeenschap ook verder kunnen met pastoraalwerkers en een groep vaste voorgangers.

Ook kunnen we ons licht opsteken bij andere oecumenische geloofsgemeenschappen in Nederland en daar een eventueel samenwerkingsverband mee opzetten.

3) Hooglandse Kerk

Om de financiële positie van de Ekklesia te verhogen lijkt ons dat de richtlijnen over de gewenste hoogte van de vrijwillige bijdrage, middels een persoonlijk schrijven aan de leden gevraagd wordt.

De knoop voor een andere goedkopere ruimte moet eerder doorgehakt worden, hier moet in de komende vierjaar naar gezocht worden.

4) Liturgie

De vraag die hierbij centraal staat is wat is onze kern?

Ten aanzien van de vieringen en liturgie is er een "open mind" om te experimenteren en te evolueren in liederen en vormen die goed aansluiten bij onze kern.

Het is van belang om de experimenten respectvol te evalueren.

Niet in plaats van, maar aanvullend naar nieuwe wegen zoeken. Herbronnen van onze diensten, wellicht meer sacramenteel dan verbaal.

Hiervoor lijkt het ons van belang om verbinding te zoeken met de andere oecumenische gemeenschappen, zoals de Dominicus in Den Haag of Amsterdam, en daar ook van te leren.

De laatste alinea was erg onduidelijk en kan wat ons betreft weggelaten worden.

5) Kinderen en jongeren in de Ekklesia

Gaat het hier om ziertjes te winnen voor de toekomst van de Ekklesia? Een andere mogelijkheid is om naar de jongere toe te gaan met onderwerpen die hun aanspreken. Wij denken dan meer jongeren te bereiken.

6) Cohesie versterken en zorg voor elkaar

Wij denken dat dit wijkgericht opgepakt kan worden.

7) Samenwerking korte termijn

In onze groep werden de doopsgezinde en remonstranten genoemd naast de Dominicus Kerk in Den Haag.

8) Samenwerking langere termijn; lonkend perspectief

Sterk punt, een optie is om aan te sluiten bij de Hooglandse Kamer.

9) RAP100

Een mooi idee om te werken aan een spiritueel centrum met andere, samen met de studenten, wat ook gebruikt kan worden als vergaderlocatie.

Deze plannen doet me denken aan de Bosbeskapel in Den Haag. De bovenzaal kon als kerk/kapel gebruikt worden en was met een lift goed bereikbaar. Benden zijn diverse kleine vergaderruimtes.

Scenario's en cijfers: Hier zijn we niet meer aan toe gekomen.

5.2.Part en Deel

Commentaar op "Kader voor beleid Ekklesia 2024-2032".

3. Vraag: Wordt er actief gezocht naar alternatieve ruimte voor onze vieringen en activiteiten? Onze gemeenschap mag niet afhangen van een gebouw. De geschikte ruimte hoeft niet persé een "kerkelijke bestemming" te hebben.

4. Herbronnen is een zwaar woord. Als we onze diensten zouden willen herbronnen, zou dat dan niet een duidelijke theologische basis moeten hebben? We zouden ons heel goed moeten realiseren waarom we het zouden doen. Terug naar rk of protestant "af" is geen optie. De term "sacramenteel" past o.i. niet bij een eventuele "herbronning" van onze diensten, eerder de term "spiritueel".

Bij de "dilemma's" kwam aan de orde dat vieringen wel eens konden worden vervangen door lezingen over een maatschappelijk onderwerp. Wij dachten dat er in onze omgeving genoeg lezingen te volgen waren over onderwerpen die ertoe doen. Daarvoor hoef je niet naar de Ekklesia te gaan. Een gedegen nagesprek met c.100 mensen is problematisch.

Wat is er trouwens mis met ook eens een viering die geen direkt maatschappelijk thema heeft, maar gewoon uitgaat van de lezingen van de zondag? De uitwerking daarvan kan heel verrassend zijn en maatschappelijk relevant.

5. Bij dit item zetten wij een vraagteken ivm de haalbaarheid. We houden hoop. Een goede kindernevendienst is al heel wat. En hoe zit het nu eigenlijk met de samenwerking met de studenten?

7. Zijn er al vorderingen te melden op het gebied van nieuwe samenwerkingsverbanden? Wordt er ook aan de ons verwante Haagse Ekklesia gedacht?

9. Wij denken: ons aandeel in Rap 100 verkopen en voor ons een andere gepaste ruimte zoeken. Vgl.3

10. Scenario's en cijfers. Vooral mbt dit punt sturen wij de notitie van Hein van der Kallen mee.

Onzekerheid: ondanks het meesturen van cijfers blijven er vragen over de stand van zaken mbt de "Materiële voorzieningen" en de ontvlechting met het studentenpastoraat. De indruk wordt wel eens gewekt dat we rijker zijn dan de cijfers aangeven en er nog niet echt van een noodtoestand sprake is.

Enige verbazing: de enorme kosten voor de (voortreffelijke) muziek. Niet in proportie tot de rest van de uitgaven. Als we serieus willen/moeten bezuinigen dan is dat helaas de eerste prioriteit.

Tot slot. Er wordt in de conciliegesprekken veel geopperd en overhoop gehaald. Heel nuttig, maar als veel gerealiseerd wordt, zijn er ook veel mensen nodig om dat te doen. We moeten keuzes maken, niet onze hand overspelen. Onze gewone vieringen moeten de kurk blijven waarop de Ekklesia drijft.

Namens Part & Deel, Vic Marlet

5.3. Leiden 2

Kort verslag van een uitgebreid gesprek in onze participantengroep n.a.v. de beleidsvoorstellen.

We zijn niet toegekomen aan het bespreken van alle punten.

Punten 1 en 2 : Een pastor vinden we de hoogste prioriteit hebben. De muziek en het gebouw zou ook omgedraaid kunnen worden qua prioriteit, afhankelijk van de omstandigheden. Zonder ruimte geen vieringen.

3. Het is fijn als we de komende vier jaar in de Hooglandse Kerk kunnen blijven, maar we moeten wel actief blijven zoeken naar andere mogelijkheden. Bereikbaarheid is daarbij belangrijk. Denk aan parkeergelegenheid (of pendelvoorzieningen) en openbaar vervoer. Bij de keuze voor een eventuele andere plaats van samenkomst blijft een lokatie in de stad Leiden onze voorkeur houden.

4. De woorden “herbronnen” en “sacramenteel” riepen veel discussie op.

We zijn het er over eens dat de Bijbel en de Joods Christelijke traditie onze bron is en blijft. Maar er is wel discussie over de vraag hoe dat in vieringen vertaald wordt. Ga je uit van de bronnen en werk je toe naar maatschappelijke consequenties of begin je met levensvragen/maatschappelijke zaken en zoek je naar antwoorden in Bijbel en traditie? Tot dusver werd dit afgewisseld in onze vieringen.

Genoemd werd dat voor het aantrekken van niet-insiders in onze vieringen het startpunt vanuit levensvragen/maatschappij het meest nuttig ikt.

Enkele gespreksdeelnemers zijn bang dat meer “sacramenteel” niet aansluit bij hun geloofsbeleving en denken zich dan minder thuis te gaan voelen in de vieringen. Dat geldt niet voor iedereen.

Overigens vindt niemand van ons dat de vieringen te weinig katholiek zijn. Na al die jaren oecumene is dat geen issue meer. Ook het voorstel voor themabesprekingen in plaats van vieringen wordt niet door iedereen gewaardeerd. (Dit in reactie op de dilemma’s. Het komt niet voor in de beleidsvoorstellen).

7 en 8. De Haagse Ekklesia (Bethelkerk) en de Bakkerij worden genoemd als belangrijke samenwerkingspartners. Ook de Hooglandse Kamer wordt genoemd. Een voorloper van een Leids Centrum voor Zingeving?

De financiën: Er wordt gezegd dat de financiële problemen van de vereniging opgelost zouden zijn als iedere deelnemer 1,5 % van het netto inkomen zou bijdragen. We vinden het zinvol als zo’n bedrag eens wordt genoemd als richtlijn. Niet verplichtend en ook niet zodanig dat mensen die dat niet kunnen missen zich bezwaard voelen. Louter als informatie en bewustwording.

Participantengroep Leiden 2, 23-2-2024

5.4. Leiden-Oegstgeest

Reactie van de participantengroep Leiden/Oegstgeest op het kader voor beleid 2024-2032

Onze participantengroep (ppg) bestaat uit 10 leden. We onderschrijven de prioritering die in het kaderstuk genoemd wordt, te weten 1. Pastor, 2. Muziek/Liturgie, 3. Gebouw. We missen in dit rijtje echter de diaconie. We vinden het als groep onterecht dat het hele kaderstuk vooral het veiligstellen

van de nalatenschap van de ekklesia is, waarbij de zorg voor de buitenwereld pas later genoemd wordt. (in punt 4 en 7)

Naar het idee van onze groep zou een werkgroep " Kerk en Wereld" een gelijkwaardige positie verdienen als de werkgroep "Vieringen". Ook zou naar ons idee wekelijks op de liturgie een QR code voor de diaconie moeten komen, naast die voor de ekklesia. Daarnaast zou het volgens onze ppg goed zijn om elke week bij aktie en informatie iets van de diaconie te laten horen. Zoals het nu gaat en zoals het beschreven wordt in het concept-beleidskader is en blijft de diakonie een ondergeschoven kindje binnen onze gemeenschap. We stellen nu ons eigen voortbestaan hoger dan "onze taak in de wereld". Dit geldt o.i. ook voor een eventuele "Leidse Rode Hoed".

In de afgelopen twee concilie-bijeenkomsten was er naar ons idee een tendens waar te nemen richting meer verantwoordelijkheid voor onze naasten van buiten, naast een verantwoordelijkheid voor onze naasten van binnen de gemeenschap. (punt 6) Helaas zien we dit onvoldoende terug in het concept- beleidskader. In de meerjarige raming van de uitgaven zien we niets terug van een vaste post voor diaconale projecten. De diaconie wordt volledig aan de individuele verantwoordelijkheid van de leden overgelaten.

Namens de participantengroep,

Elly Bakker

Febr. 2024

5.5.De Witte Vlek

Reactie Witte Vlek op het beleidskader

22 februari 2024

Op 20 februari is in de participantengroep De Witte Vlek het beleidskader Ekklesia Leiden 2024-2032 besproken. Aanwezig waren zeven van de negen leden.

1 Prioriteiten

Allereerst zijn de prioriteiten aan de orde gesteld. De meesten zijn het eens met de volgorde: pastor, muziek, gebouw.

Om aan de prioriteiten vorm te geven is het nodig zekerheid te hebben over:

- de financiën
- de mensen die bereid en in staat zijn de doelen met elkaar te bereiken.

2 Het geld

Zorgen werden geuit over de financiële situatie van de Ekklesia. De laatste jaren is er geen sluitende begroting meer, waardoor ingeteerd moet worden op de reserves. Over enkele jaren zal bij ongewijzigd beleid het eigen vermogen uitgeput zijn. De vraag werd gesteld of het garantiebedrag voor de huidige pastor ad € 270.400 wel vier jaar lang gelijk moet blijven, of dat het na ieder jaar met ¼ omlaag kan.

Het besef van de financiële kwetsbaarheid werd algemeen gedeeld. Duidelijk is geworden dat een nieuw beleid dat geld kost niet kan worden gerealiseerd zonder financiële zekerheid. Daarvoor is

actie nodig. Steeds moet de urgentie van de financiën aan de orde worden gesteld. Benader de leden vanuit een betrouwbare ledenadministratie. Let op degenen die het geld kunnen missen, maar ook op degenen die zuinig moeten zijn. Niet iedereen wil hetzelfde. Biedt alle mogelijkheden aan: periodieke overschrijvingen, automatische incasso's, eindejaarsactie, Actie Kerkbalans in februari, systeem van toezeggingen, een noodkreet over de hoge nood, collectes bij de uitgang, enzovoorts.

Wees creatief, laat je goed informeren en maak gebruik van de deskundige vrijwilligers in onze gemeenschap.

Ook de positie van het gebouw Rap100, eigendom van de SMV, kwam aan de orde. Zijn daar nog reële mogelijkheden voor ons? Kan de SMV met haar reserves wellicht garant staan voor ons?

Genoemd werd een samenwerking met de Dore-gemeenschap in de Lokhorstkerk. Willen zij hun kerk verkopen en bij ons in de Hooglandse gaan zitten? Of gaan wij naar de Lokhorstkerk?

3 De mensen

Van de 460 leden in 2023 (klopt dat aantal wel??) is twee derde ouder dan 60 jaar. De Ekklesia vergrijst. Tijd om het werk en het bestuur over te dragen aan een volgende generatie. Maar de generatie 40- en 50-jarigen is in de Ekklesia beperkt aanwezig en breidt zich nauwelijks uit. Zij hebben het druk met gezin en werk. Niet alleen de kerken, maar ook andere organisaties kampen met hetzelfde probleem. Wij hebben geen concrete ideeën hoe dit kan worden opgelost.

4 Voorkeur

Het heeft onze voorkeur in de Hooglandse kerk onze vieringen met onze pastor te houden. Daartoe moeten de financiële middelen wel de ruimte bieden. Als dat niet zo is, dan houdt het voor ons op.

5.6.Rond 66+

Opmerkingen gespreksgroep Rond 66 bij uitgangspunten komende 4 tot 8 jaar

1. Prioriteiten

We zijn het grotendeels eens met de aangegeven volgorde. Dat de pastor op de eerste plaats komt is terecht. Maar muziek en gebouw zijn verwisselbaar, die staan wat ons betreft gelijk.

2. Pastor

Mee eens, het aantreden van Owe is een heel goede ontwikkeling.

3. Hooglandse kerk

Mee eens, maar met de kanttekening dat er nu al actief naar een andere locatie in het centrum van Leiden gezocht moet worden om over vier jaar een alternatief voor de Hooglandse kerk te hebben. Belangrijk is bijvoorbeeld de parkeergelegenheid.

4. Liturgie

Wij vinden de huidige diensten heel waardevol. Nieuwe ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van de huidige diensten. We weten niet wat met herbronnen wordt bedoeld. En wat is sacramenteel; moet het meer katholiek? Dit begrepen we niet goed.

De wens om meer themadiensten te hebben komt ons vreemd voor omdat we nu al bijna uitsluitend diensten met een thema hebben. Ons thema mag best onderbroken worden voor landelijke thema's als vredesweek, vrouwenzondag of dag van de rechten van de rechten van de mens.

Wat wordt bedoeld met daden boven woorden? Er is toch niets mis met woorden? En waarom minder exegese. Actie is goed, maar heel veel nadruk op acties waar je als oudere niet aan mee kunt doen frustreerde enorm.

5. Kinderen en jongeren in de Ekklesia

Een mogelijkheid om jongeren en studenten intensiever bij de diensten te betrekken is om na de overweging de muziek in te laten vullen door jongeren, studenten of anderen uit de gemeente.

6. Cohesie versterken en zorg voor elkaar

Mee eens.

7. Samenwerking korte termijn

Bij contacten zoeken ook denken aan:

- Ekklesia Den Haag (Bethelkerk) voor uitwisseling van ideeën, acties ed.
- Raad van Kerken in Leiden voor intensievere samenwerking.

8. Samenwerking langere termijn

Mee eens, maar we vragen ons af of jongeren/studenten behoefte zullen hebben aan een centrum voor zingeving. Zou dit kunnen starten in RAP100?

9. RAP100

Geen opmerkingen

Scenario's en cijfers

Het bedrag voor muziek is in de begroting relatief hoog. Daar kan op bezuinigd worden zonder veel afbreuk aan de diensten te doen. Bijvoorbeeld door niet en piano en het orgel tijdens een viering te gebruiken. En ook door het moment na de overweging door anderen te laten invullen (zie punt 5).

Henk van der Brug, namens de gespreksgroep Rond 66

5.7.Nieuwe start

2 pastor. Dit doet onze gemeenschap goed. Waar merken we dat aan?

4. Liturgie Wat is meer sacramenteel dan verbaal? Bijv. bloemen, dans?

Graag meer zangbundels aanschaffen.

De diensten moeten wel echt diensten blijven. Liturgisch. Bijv. de preek geënt op de bijbel. Wat neem je ervan mee? Exegese moet belangrijk blijven. Anders hoeven we geen kerk meer te zijn.

6. Zorg voor elkaar. Wat is de contact groep, wat doen ze? Ze moet begeleid worden door de pastor.

Alleen een gesprekje voeren is niet genoeg. Er moet echt over iets gesproken worden. Bijv. Sterven, gezondheid inleveren of waar behoefte aan is.

8.samenwerking langere termijn. Leids centrum: zinvol en idealistisch..

5.8.Levenskunst / levensvragen

1. Prioriteiten.

De begroting bedraagt 128.000,- euro. Als we uitgaan van een gemiddeld netto inkomen en de stelregel voor Aktie Kerkbalans hanteren dat men tussen de 1 en 2% bijdraagt, komen we voor de Ekklesia aan een gemiddelde bijdrage van 482,40 euro (=1,5%) Nu betaalt 30% van de leden 70% van de inkomsten. Dat moet anders. En als 307 leden de gemiddelde bijdrage inbrengen hebben we een sluitende begroting.

2. De pastor is inderdaad de bindende factor, maar de financiën zijn het fundament.

3. (correctie: pastor is doelstelling 1, niet 2) Hoe zijn de huurverplichtingen aan de PGL? En volgt bij minder inkomsten een eerder vertrek uit de Hooglandse Kerk?

4. Experimenteren is prima, maar we moeten geen seculiere club worden. We gaan voor: maatschappelijk én kerkelijk/religieus geïnspireerd. Zondags krijg je de impuls om na te denken over je morele visie. In de viering ijk je je morele kompas. Verandering verheldert. Oude verhalen een nieuwe invulling geven. De oecumenische liturgie is echt anders dan de gangbare PKN liturgie. Daarbij is de Ekklesia hoog intellectueel.

Wat is 'kerk en wereld' meer dan diaconie? Wat zijn de 20 (!?) diaconale projecten? Hoe is de relatie van onze diaconie met de Bakkerij? Laten we profiteren van hun kennis en netwerk. Samenwerken met LBG en andere PGL en RK wijkkerken.

Een serie vieringen met thema is waardevol. Blijft hangen in het geheugen. Betekent het aantal 'bijzondere' vieringen per kwartaal niet een tekort aan 'gewone' vieringen?

En als er sprake is van 'fuseren' is er dan al een idee over 'met wie'? En hoe?

5. "Alsof we dat nog nooit geprobeerd hebben". We moeten een keus maken. Niet op alle leeftijdsgroepen focussen. Voorkeur (want dichtste bij) heeft 45-60 jaar. Daar moeten we contact mee leggen. En wat willen we nu echt? Bezuinigen of groeien? Kan niet tegelijk. Richten op wie je 'binnen' hebt en groei in 45-60 jaar groep.

6. Herstel de 'taartpunt-ontmoetingen'. Op postcode 2 x per jr. buurtgenoten/Ekklesia leden uitnodigen voor informeel contact en mogelijk kennismaking. Belangrijk dat de Contactgroep dat op zich neemt en aanspreekpunt is voor hulp (vragen en bieden). Geen belangstelling voor samenroepen van gespreksgroep leden, niet interessant.

7. Instemming met aandacht voor doelgroep 45-60 jarigen. Keuze maken! Vergrijzing is niet tegen te houden en veel ouderen missen de energie om veel inzet te bieden. Vraag is: zijn we niet té optimistisch gezien de beperkte inzet?
8. Op thema's samenwerken, zoals bij Stiltewandelingen, Hooglandse Kamer, oecumenische vieringen met de parochie van de Stevenshof (Maria Middelaars) en Regenboog. Activiteiten met de Petrus- en Paulus parochie. Gewoon samen dingen doen. Instemming met Leidse Hoed idee, NIET met Leidse RODE Hoed.
9. Eens met behoefte aan een eigen gebouw, waar je voor alle doordeweekse activiteiten over kan beschikken. En gastvrijheid bieden. Met zorg voor beheer.

5.9. Gespreksgroep 65

1. De volgorde in prioriteiten van de uitgangspunten zouden wij liever aldus zien:
 - a. Pastor
 - b. Muziek
 - c. Liturgie (vraag: wat wordt bedoeld met: "meer sacramenteel dan verbaal"?)
 - d. Diaconie is heel belangrijk (punt 6); denk daarbij aan groep Kerk en Wereld
2. Het is ons in de afgelopen tientallen jaren niet gelukt om jongeren en studenten te enthousiasmeren voor de Ekklesia-activiteiten. LSE werd daarom ook EL. Moeten we daarom nog veel tijd en energie steken in het klaar zetten van stoelen voor die jongeren terwijl we er geenszins zeker van zijn of die doelgroep daarvan gebruik zal maken? Als onze ouders dat in hun geliefde kerk voor ons gedaan hadden, waren die stoelen uiteindelijk toch ook onbezet gebleven?
3. Interessant is wel te weten te komen hoe dat komt, en na te gaan waar jongeren dan wel behoefte aan hebben. Enquête?
4. Vraag is dus ook: kunnen we over 4 jaar nog wel een nieuwe pastor aanstellen?
5. Zolang het betaalbaar blijft heeft de Hooglandse Kerk als locatie de voorkeur. Maar is voldoende nagegaan welke kosten met een alternatieve locatie gemoeid zijn? En is/wordt er nagegaan of verlaging van de huur aan de Hooglandse mogelijk is want ons eventuele vertrek betekent ook een aanmerkelijke vermindering van inkomsten aan die zijde.
6. Wees niet bezig met kwantiteit, maar met kwaliteit. Ons eigen karakter is: oecumene, en daar moeten we in ieder geval niet op inleveren. Menselijke expressievormen als poëzie, kunst en muziek, dat waarin wij schoonheid ervaren, wat ons ontroert, misschien juist omdat het een verwijzing bevat naar onze diepste, zuiverste menselijke kern en bestemming - daarnaar zijn wij in de Ekklesia altijd op zoek geweest in de verhalen van het eerste en het tweede bijbelboek en verbreed naar alle mythen, sagen en andere verhalen van andere godsdiensten en culturen als verwijzing naar een universeel verlangen van de mens om zijn bestemming op het spoor te komen. Oecumene in de breedst mogelijke zin als wezenskenmerk van de Ekklesia Leiden. God en Jezus niet als vanzelfsprekende, aan te spreken "entiteiten" maar als stamelende verwijzingen naar waar ons menszijn ten diepste om bedoeld is: medemenselijkheid. Laat onze Ekklesia tot op de laatste dag van haar bestaan uitblinken in onorthodoxe schoonheid, bezieling en warmte. Dan woont "God" onder ons. Ubi caritas et amor.

7. Meer aansluiting bij de actualiteit wordt wel gemist.
8. De problematiek (kort samengevat: hoe nu verder) speelt ongetwijfeld ook bij andere met ons vergelijkbare oecumenische gemeenschappen. Te denken valt aan de studentengemeenschappen in oa Utrecht en Nijmegen (in Nijmegen wordt nu maar 1 x per 14 dagen een dienst gehouden), basisgemeenschappen in bv Breda en De Jonge Kerk in Roermond. Kunnen we daarvan niet leren?
9. Ruben van Zwieten (Zuidas Amsterdam) is op zoek naar andere vormen. Nagaan hoe dat vordert? Wij moeten niet anderen nadoen, maar wel mogelijk als ideeën-aandragers zien.
10. In Maria Middelaars (Stevenshof Voorschoten) worden ook oecumenische vieringen gehouden, die naadloos bij de onze zouden kunnen aanschuiven.

6. Reacties van leden

6.1.Hans Furnee

1. "Scenario's en cijfers", met name de "Meerjarige raming", en daarvan het onderste invulvak waar over alle 9 jaren één gelijkblijvend "garantiebedrag 4 jaar pastor" staat ingevuld. Wat dan alras contrasteert met het (toch al slinkende) bedrag Eigen vermogen.

Overigens melden de oudere Balansen per einde 2021 resp. 2022 al een Reserve Participantenpastor, die toen ten laste is gebracht van de Continuïteitsreserve. Naar mijn mening wordt er ook nu een beter beeld gegeven als het bedrag Reserve ofwel Garantie per elke eindejaars balans wordt verminderd met het in boekjaar gedane uitgaven aan pastor tractement etc. (dus voor 2024 al minus één kwartaal-2023).

Met navenante (herstel) bijboeking aan het eigen vermogen oftewel continuïteitsreserve. Het zou dan nul zijn na verloop aanstellingsperiode. En zo mogelijk opnieuw op te nemen bij begin van een nieuwe of vervolg, al dan niet deeltijdse aanstelling.

Ter visualisering van e.e.a: zie in bijlage een in Blauw met bedragen per jaar bijgestelde versie vd meerjarige raming onderdeel garantstelling - met een conclusie en een aanbeveling. Met alle overige posten overgenomen zonder commentaar op de aannames.

Commentaar van Hans Furnée 19 feb.2024: Betreft Garantstelling t.o.v. PKN binnen een gewijzigd overzicht "Scenario's en cijfers"

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Pastor	60.000	61.800	63.700	65.600	67.600	69.600	71.700	73.900	76.100 ???
Hoogl.Kerk	hier								HF: 2032 géén pastor!!
Vieringen	dezelfde								
Muziek	cijfers								
Rap.100	als in het								
Overig	"Scenario's en cijfers" uit Bestuursvoorstel dd 1-2-2024								
Totaal UIT	148.000	152.500	157.200	162.000	168.900	171.800	176.900	182.200	187.600
Totaal IN (Leden)	136.00	131.000	126.000	121.000	116.900	111.800	107.000	101.000	99.000
Tekort	12.000	21.500	31.200	41.000	50.900	60.800	69.900	79.200	88.600
Vermogen	338.000	316.000	285.000	244.300	193.400	132.600	62.700	-16.500	-105.100
					^	^	^	^	
Garantstelling									
PKN 4JaarPastor	225.000	165.000	103.200	54.000					
m.i.v. 3-10-2023 !									
Evt. Opvolging m.i.v. 4ekw 2027				+16.900	251.000	181.400	111.800	40.100	????

Conclusie Hans F: pas vanaf **2028** gaat deze schoen wringen, **maar** t/m **2031** met **minder** dan 55.000 / jaar.

Namelijk **Aanbeveling** Hans F: ieder jaar (resp. 1^e kwartaal) vd aanstelling het garantiebedrag te verminderen met (begrote) betaling.

2. Daarnaast komt ook nog de gedachte of vraag of een ondersteuning "garantie/reserve participantenpastor" zou kunnen worden gevonden bij de Stichting Materiele Voorzieningen. Mogelijk maar misschien niet onoverkomelijk stuit een dergelijke vraag wel op de statutaire bepaling art. 2.1 "met het oog op de terbeschikkingstelling van ruimten" voor de activiteiten van de V-LSE etc. Wel in het oog te houden dat, zoals het Kader voor Beleid stelt, de SMV juridisch onafhankelijk is van de Ekklesia, maar dat art 4.1.c bepaalt dat de voordracht van SMV bestuursleden door het Ekklesia bestuur een bindende voordracht is.

NB: mij zijn geen nieuwere statuten-SMV bekend dan de akte van 9 juli 2020, daarnaast bestaat er een "overzicht voorgestelde wijzigingen statuten V-LSE" dd 1 sept.2020.

Tenslotte: in het licht van de ook volgens het bestuursvoorstel afnemende financiële vooruitzichten, blijf ik voorsnog het inzetten van de "periodieke overeenkomst van schenking" propageren.

Met voor Allen een hartelijke groet

Hans Furnée

6.2.Maria Draaijers

ENKELE GEDACHTEN BIJ HET BELEIDSPLAN 2024-2032, VOORSTEL VAN HET BESTUUR,

Eerlijk gezegd verbaast het me een beetje dat het beleidsplan vooral over de financiële plannen van EL bestuur gaat.

Na de twee consultatiebijeenkomsten waarin eerst de verwachtingen en vervolgens alle voorliggend dilemma's besproken zijn had ik verwacht dat er nu een pastoraal beleidsplan zou komen met daarin:

- wie of wat willen wij als Ekklesia zijn?

- wat is er inhoudelijk nodig om dat doel te bereiken?
- Welke middelen hebben we daarvoor nodig?
- over welke middelen beschikken wij ?
- hoe verdelen wij deze schaarste aan (financiële) middelen?

Als het gaat over de prioriteiten die het bestuur als uitgangspunt neemt zie ik drie woorden: pastor, muziek, gebouw.

Maar als ik terugga naar de eerste bijeenkomst dan kwamen als belangrijkste prioriteiten van de leden achtereenvolgens naar voren:

1. inspirerende geloofsgemeenschap
2. verdieping en spiritualiteit
3. omzien naar elkaar

Als jarenlang docent pastorale theologie aan de hogeschool voor theologie en pastoraat in Amsterdam (voorheen KTHA) leerde ik aan de toekomstige priesters en pastoraal werk(st)ers dat een vitale geloofsgemeenschap van oudsher rust op drie pijlers: LEREN, VIEREN, DIENEN.

En sinds in de tegenwoordige tijd een parochie of gemeente niet meer samenvalt met een lokale gemeenschap komt daar als vierde pijler GEMEENTEOPBOUW bij.

Voor mijn gevoel vallen de eerste drie genoemde pijlers samen met de door de Ekklesia genoemde prioriteiten:

1. VIEREN of LITURGIE: een inspirerende geloofsgemeenschap, met een zwaartepunt op de zondagse liturgie
2. LEREN of KATECHESE: verdieping en spiritualiteit
3. DIENEN of PASTORAAT/DIACONIE: omzien naar elkaar. Niet alleen binnen de gemeenschap, maar ook naar buiten, naar de samenleving
4. GEMEENTEOPBOUW: het vormen van een vereniging, het proces van beleidsontwikkeling in de vorm van een 'concilie', lijkt me bij uitstek gemeentevormend. Hierbij horen ook allerlei oecumenische initiatieven binnen en buiten de eigen geloofsgemeenschap.

De rol van de pastor in dit geheel is dat hij/zij professioneel de verschillende pastorale velden van zijn/haar geloofsgemeenschap ondersteunt en bevordert.

Zeker een hedendaagse geloofsgemeenschap dient eerst en vooral zelfdragend te zijn.

Daarmee bedoel ik dat de gelovigen zich zelf inzetten voor een goede liturgie, voor katechese en voor pastoraat/diaconie. De pastor is, als professioneel ambtsdrager/theoloog, initiërend, verdiepend en begeleidend bij alle velden betrokken.

Nota bene: in geen enkel boek over vitale geloofsgemeenschappen wordt er prioriteit gegeven aan een gebouw. Natuurlijk moet er een plek zijn waar mensen samen kunnen komen, maar als het gaat over het verdelen van financiële middelen is het gebouw ondergeschikt aan het goed functioneren van de gemeenschap.

In katholieke termen: als je moet kiezen tussen het salaris van de pastor en het repareren van het dak kies dan voor de pastor. Want anders heb je straks een mooi maar leeg kerkgebouw.

Nu enkele gedachten bij de in het beleidsplan genoemde uitgangspunten:

pastor

Ik denk dat we heel blij mogen zijn met Owe als onze pastor de komende jaren. Maar dat het reëel is om ervan uit te gaan dat hij onze laatste (betaalde) pastor zal zijn. Niet alleen omdat we hem/haar over vier jaar niet meer kunnen betalen, resp. vier jaar garanderen. Maar, eerst en vooral, omdat er over vier jaar hoogstwaarschijnlijk niemand meer te vinden is. Zowel in

katholieke als in protestantse kerken worden het aantal onvervulde vacatures (zelfs zeer aantrekkelijke) steeds groter bij gebrek aan sollicitanten.

We zullen dus veel tijd (en geld!) moet besteden aan het toerusten van vrijwilligers om zelf dragers en leiders te zijn op de verschillende pastorale terreinen.

Zowel in katholieke als protestantse kring kent men een breed scala aan pastorale scholen, toerustingscursussen, scholing- en vormingsinstituten waar leken/vrijwilligers worden toegerust om pastorale taken in de geloofsgemeenschap te vervullen. Dat kost geld, maar is een noodzakelijke investering in de toekomst.

Hooglandse kerk

Op dit moment maken de kosten voor gebouwen (HK en RAP 100) ruim 30% uit van de hele begroting. De suggestie dat we misschien over een aantal jaren de HK nog zouden kunnen betalen is een vorm van Ruttiaans luchtfietsen.

Dus laten we zo snel mogelijk naar een andere ruimte uitzien voor de zondagse vieringen. Matteus 8,19 parafraserend: als de Mensenzoon zelfs geen plaats heeft om zijn hoofd op te leggen waarom willen wij dan, koste wat kost, een monumentaal dak? Waarom worden overal in het land kerken gesloten, ondanks het protest van talloze kerkgangers? Precies: omdat het financieel niet meer haalbaar is.

Liturgie

Het is mooi dat bij de prioriteiten gesteld wordt dat de pastor vóór de muziek komt (en gelukkig niet de kerk uit ☺), maar ik vind het nogal beperkt om bij het spreken over liturgie eerst en vooral de muziek te noemen. Net zoals een gebouw is muziek een randvoorwaarde voor een overtuigende en inspirerende kerkdienst. De Ekklesia is geen muziekvereniging, maar een geloofsgemeenschap. De boodschap is belangrijker dan de vorm.

Na een fundamenteel gesprek over plaats en betekenis van de liturgie in een geloofsgemeenschap, over het waarom en hoe van verschillende onderdelen als woorddienst en tafeldienst, kyriegebeden, voorbeden, zegenbede, kan men vervolgens gaan nadenken over: welke voorgangers passen daar wel of niet bij (mijn mening is dat niet iedereen met een interessant verhaal ook voorganger in een kerkdienst moet/kan zijn) en welke muzikale ondersteuning past daar wel of niet bij.

Dan komt pas het financiële plaatje: is het nog haalbaar om bij iedere viering de schola te laten zingen. Of kan, om de zondag bij voorbeeld, volkszang met een pianist/organist ook volstaan (we zijn tenslotte een gemeente die ervan houdt ook zelf te zingen).

Halvering van het aantal repetities van de schola lijkt me echter niet gewenst. Maar misschien is er voor deze repetities wel een andere, goedkopere, locatie te vinden.

Om, zoals in het beleidsplan staat, de diaconie meer te integreren in de liturgie lijkt me niet gewenst. Beide zijn zelfstandige grootheden, die weliswaar kunnen samenwerken (waarover later) maar elkaar niet kunnen vervangen (hoezo daden boven woorden en minder exegetische??)

geloofsverdieping en spiritualiteit

De toekomst van een aan de tijd aangepaste geloofsgemeenschap staat of valt met voortdurende reflectie van alle gelovigen over wat het betekent christen te zijn in deze tijd. Dat betekent je verdiepen in de christelijke traditie in ál haar facetten: haar joodse wortels, het vernieuwende en inspirerende van de boodschap van Jezus van Nazareth, vroegere en moderne ontwikkelingen in traditie en theologie, rol en betekenis van christen zijn in deze tijd, spiritueel en maatschappelijk.

Daarvoor is een systematisch katechetisch aanbod nodig. Traditioneel vaak verdeeld in kinder-, gezins-, jongeren -, volwassenenkatechese.

We kennen in de Ekklesia natuurlijk een groot aantal leesgroepen. Die zich verdiepen in boeken die hen aanspreken. Het is jammer dat de verworvenheden van dergelijke groepen zich beperken tot de deelnemers. Het zou goed zijn als niet ná het seizoen (in een jaarverslag) wordt gecommuniceerd over wat er in deze groepen gebeurd is, maar aan het

begin van het seizoen wordt bekend gemaakt wat er gelezen zal worden, zodat nieuwe belangstellenden daarbij kunnen aansluiten.

Daarnaast is er natuurlijk een lezingenaanbod van Studium Generale.

Maar dit alles kan een systematische benadering van een doordacht katechetisch programma niet vervangen.

diakonie

Er zijn veel participantengroepen waarin ook onderlinge zorg plaatsvindt, er is een bezoegroep en een werkgroep diakonie, diverse werkgroepen op het gebied van kerk in de samenleving (duurzaamheid, taal voor buitenlanders etc)

Op de website is te zien bij hoeveel maatschappelijke acties onze diakonie betrokken is.

Daaraan wordt, tijdens de liturgie, niet alleen tijdens actie en informatie aandacht gegeven, maar ook in een maandelijkse collecte voor een specifiek doel.

Van oudsher is iedere collecte in de viering echter bedoeld voor de diakonie, voor de zorg voor de minsten in de parochie en samenleving. Geleidelijk aan is de prioriteit bij het eigen belang van de parochie/gemeente komen liggen en wordt er ook bij ons gecollecteerd voor het voortzetten van de vieringen. Maw: we collecteren voor onszelf ipv voor mensen die ons geld hard nodig hebben.

Waarom niet, net zoals in andere kerken, systematisch twee collectes, één voor de diakonie (al dan niet voor een specifiek project) en één voor de eigen gemeente. Mijn ervaring in deze is dat dat geen gevolgen heeft voor de opbrengst van één van beide.

Kinderen en jongeren in de Ekklesia

De teneur van deze alinea is: hoe krijgen we kinderen en jongeren weer binnen in de vieringen en werkgroepen?

Mijn ervaring in het oude wijken -/buurtpastoraat is dat de doelstelling niet moet zijn 'hoe krijg ik deze mensen weer naar de kerk?', maar 'hoe kan de kerk de buurt / de jongeren opzoeken en met hen in contact komen binnen hun eigen leefwereld?'

In dit opzicht was de lezing die Tabitha de Jonge, jonge theoloog des vaderlands '21-'22, onlangs in het Hooglandse Huys hield, interessant. Zij heeft onder andere een boek geschreven over wat de kerk kan betekenen voor jongeren. Wat hun vragen en behoeften zijn en welke antwoorden de kerk daarop zou kunnen hebben.

In onze situatie zouden we aan de studentenpastores moeten vragen wat wij zouden kunnen betekenen voor de studenten. En niet: hoe krijgen we de studenten weer in de Ekklesia? Als zekere waarborg voor het voortbestaan van de Ekklesia. Nogmaals: het gaat niet om ons belang, maar om het belang van jongeren/studenten/jonge gezinnen etc.

Samenwerking op korte en lange termijn

Ook hier geldt mijns inziens: in wiens belang zoek je samenwerking?

Wil je bijdragen aan maatschappelijke en kerkelijke activiteiten in de Leidse samenleving omdat je die in zich zinvol en belangrijk vindt of zoek je samenwerking om zelf te overleven. In het beleidsplan zie ik beiden tendensen.

Wat betreft een soort Leidse Rode Hoed: dat lijkt me een zinnig initiatief. Niet alleen als de Ekklesia in de huidige vorm mogelijk financieel ter ziele gaat, maar juist omdat het nu al een goed antwoord is op de vraag 'hoe kerk te zijn in de huidige cultuur en samenleving?'

Door Oosterhuis in Amsterdam al jaren geleden, Frank Ploum in de Ekklesia Breda, de Dominicusgemeenschap in den Haag, wordt ingezet om een samengaan van kunst/cultuur, spiritualiteit en maatschappelijk handelen. De Ekklesia met haar universitaire achtergrond en o.a. een actieve kunstcommissie, diakonie etc zou een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan een dergelijk cultureel, spiritueel, maatschappijkritisch (?) centrum. Om te beginnen zouden we actiever kunnen participeren in het programma van het Hooglandse Kamer.

RAP 100

Met het oog op het ontwikkelen van nieuwe activiteiten op het terrein van kerk en samenleving, van ontwikkeling/vorming en (groeps)pastoraat is het mijns inziens belangrijk

om het pand van RAP 100 aan te houden. Liefst zodanig te verbouwen dat het wél voor iedereen toegankelijk is (eventueel met subsidie van gemeente of elders) en door meer mensen gebruikt kan worden. Eventueel verhuurd.

Een pastoraal beraad oprichten

We hebben in de Ekklesia een bestuur en een Algemene Leden Vergadering.

Ik zou ervoor pleiten om een tussenlaag op te richten van drie (of vier) zogenaamde beraden: een liturgisch, een diakonaal, een katechetisch beraad, (en een beraad oecumene /gemeenschapsopbouw), waarin de verschillende groepen die op dat terrein actief zijn met elkaar overleggen.

Het TV zou zo een begin van een liturgisch beraad kunnen zijn maar daar zou dan ook bv de KWD bij moeten horen.

Tussen de twee en vier keer per jaar zouden vertegenwoordigers van de verschillende beraden hun afzonderlijke plannen en ideeën met elkaar kunnen delen en coördineren. In zo'n pastoraal beraad zouden dwarsverbanden en gezamenlijke activiteiten kunnen worden bedacht en georganiseerd. (traditioneel voorbeeld 'project Vastenactie' als vast onderdeel van vieringen in veertigdagentijd)

Omdat de ALV bedoeld is voor alle leden is dat niet de meest geschikte plek om concrete plannen uit te werken. Dat zou wel kunnen in en tussen verschillende beraden.

Tenslotte,

ik heb uit de losse hand wat ideeën en gedachten op papier gezet naar aanleiding van het beleidskader dat het Ekklesiabestuur heeft aangeboden ter bespreking op 17 maart.

Niet alles is volledig doordacht of uitgewerkt. Maar misschien zitten er een paar gedachten of ideeën bij waar het bestuur iets mee kan.

Ik wens eenieder veel wijsheid en succes bij het samenbrengen van alle verzamelde commentaren en suggesties.

Tot zover mijn bijdrage....

drs. Maria Draaijers, pastoraal theoloog